

Nr 1085

Av fröken **Stenberg** och herr **Sörenson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 66, med förslag till lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1274 i Andra kammaren)

I praxis har vid den individuella invaliditetsbedömningen ansetts att om en gift kvinna (man), före inträdd invaliditet, uteslutande varit sysselsatt med hushållsarbete i hemmet, torde hennes eller hans arbets- eller förvärvsförmåga få bedömas med hänsyn till vederbörandes förmåga att utföra sådant arbete. Visar det sig att hemmamaken i stort sett sköter hushållet för sin familj, torde hennes eller hans arbetsförmåga inte kunna anses vara nedsatt med minst hälften. En gift person, som på grund av inträdd invaliditet måst lämna förvärvsarbete utom hemmet, bedöms emellertid i princip på samma sätt som andra förvärvsarbetande och kan alltså få full pension även om vederbörande kan utföra visst arbete i det egna hushållet.

Då det gäller invaliditetstillägg medför invaliditetsbedömningspraxis i kombination med lagen om allmän försäkring att hemarbetande kvinnor/hemarbetande män kan bli förfördelade.

Invaliditetstillägg är en folkpensionsförmån som i vissa fall för blinda eller eljest vård- eller hjälpbehövande kompletterar ålderspension, förtidspension eller sjukbidrag. Tillägget utgör 30 % av basbeloppet, d. v. s. 1 890 kronor om året vid basbeloppet 6 300 kronor. Det är ej inkomstprövat och utgår med fullt belopp även vid partiell förtidspension. Tilläggsförmånen utgår i två väsentligen olika grupper av fall.

I den ena gruppen (9 kap. 2 § första stycket AFL) utgår invaliditetstillägget under förutsättning antingen att den pensionsberättigade är ur stånd att reda sig själv och på grund härav vid upprepade tillfällen dagligen har behov av annans hjälp samt hjälpbehovet uppkommit innan vederbörande fyllt 63 år eller att den pensionsberättigade är blind och blindheten inträtt innan han uppnått 63 års ålder.

I den andra gruppen (9 kap. 2 § andra stycket AFL) av fall utgår invaliditetstillägget endast till partiell förtidspension eller partiellt sjukbidrag. Vidare krävs att pensionstagaren utför förvärvsarbete men på grund av höggradig nedsättning i kroppsorgans funktion är i behov av avsevärd fortlöpande hjälp av annan person eller får vidkännas betydande merutgifter för färdmedel eller andra hjälpmedel för att kunna utföra arbetet.

Beträffande möjligheterna för hemmafru att få invaliditetstillägg till

förtidspension enligt förutsättningarna i första gruppen torde följande gälla. En person som är blind (hemmamake eller annan), d. v. s. vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsatt att vederbörande saknar ledsyn, skall alltid erhålla invaliditetstillägg. I det andra fallet, då den pensionsberättigade är ur stånd att reda sig själv, är kravet på hjälpbehov starkt. Även mycket svårt invalidiserade personer, som inte kan utföra något som helst arbete i hemmet, torde inte vara berättigade till invaliditetstillägg, om de tränat upp förmågan att hjälpligt sköta sin person och sin hygien, så att de utan betydande risk kan lämnas ensamma med undantag för morgnar och kvällar. Behov av hjälp för matinköp, matlagning, städning, bäddning o. d. räknas ej.

I den andra gruppen av fall utgår invaliditetstillägget för att den partiellt förtidspensionerade skall kunna utföra förvärvsarbete. Hushållsarbete räknas här ej som förvärvsarbete.

Med stöd av vad här anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 66 måtte ge Kungl. Maj:t till känna att make som uteslutande varit sysselsatt med hushållsarbete i hemmet före inträdd invaliditet måtte vid invaliditetsbedömningen jämföras med dem som vid inträdd invaliditet varit förvärvsarbete.

Stockholm den 7 april 1970

Gunvor Stenberg (m)

Joel Sörenson (fp)

Nr 1086

Av herr **Wallmark**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 66, med förslag till lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1273 i Andra kammaren)

Stockholm den 7 april 1970

Gunnar Wallmark (m)